

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoP/32/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6922202058
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Štubniak
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6922202058.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Martina Štubniaka a sudkyň Mgr. Kataríny Katkovej a JUDr. Amy Odalošovej, v právnej veci starostlivosti o maloletého Y. E., narodeného XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, dieťa rodičov: matky Y. E., narodenej XX. XX. XXXX, bytom J. H. XX, M., právne zastúpenej JUDr. Barborou Petrovič, advokátkou, so sídlom Hlavná 44, Trnava a otca T. E., narodeného XX. XX. XXXX, bytom S. XXX, M., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 10P/92/2022-41 z 15. júla 2022, takto

rozhodol:

I. Uznesenie okresného súdu v I. výroku m e n í tak, že do právoplatného skončenia konania vo veci samej nahrádza súhlas otca T. E., nar. XX. XX. XXXX, aby maloletý Y. E., nar. XX. XX. XXXX navštevoval L. základnú školu F. XX, M..

II. Uznesenie okresného súdu v II., III. a IV. výroku zostáva nedotknuté.

III. Matke Y. E., nar. XX. XX. XXXX u k l a d á povinnosť podať na súd návrh na začatie konania vo veci samej o nahradenie súhlasu otca T. E., nar. XX. XX. XXXX, aby maloletý Y. E., nar. XX. XX. XXXX navštevoval L. základnú školu F. XX, M., a to v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým uznesením zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala udeliť súhlas, aby maloletý navštevoval L. základnú školu, F. XX, M. (I. výrok), zamietol návrh matky na zrušenie neodkladného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 7P/87/2022-21 zo dňa 10. 05. 2022 (II. výrok) a maloletému ustanovil na zastupovanie v konaní kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota (III. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (IV. výrok).

2. Prvoinštančný súd aplikujúc ust. § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) konštatoval, že maloletý navštevuje ZŠ v Hnúšti a matka neosvedčila, že otec nesúhlasí, aby maloletý navštevoval L. základnú školu, F. 27, M. a že táto škola je schopná a ochotná maloletého aj prijať. Neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 7P/87/2022-21 zo dňa 10. 05. 2022 bolo už zrušené uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17CoP/25/2022-70 zo dňa 07. 07. 2022 a preto bol návrh matky nedôvodný aj v tejto časti. Z dôvodu možnej kolízie záujmov medzi rodičmi a maloletým tomuto prvoinštančný súd s poukazom na § 31 ods. 2 Zákona o rodine ustanovil kolízneho opatrovníka a napokon rozhodol o trovách konania podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

3. V zákonnej lehote podala proti I. výroku uznesenia odvolanie matka maloletého. Navrhla uznesenie zmeniť a požadované neodkladné opatrenie nariadiť. Prvoinštančnému súdu vytkala, že sa k jej návrhu postavil značne formalisticky a podľa § 36 CMP nevykonala dôkazy potrebné na osvedčenie stavu veci v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení. Prvoinštančný súd pred rozhodnutím mohol, resp. mal skúmať, či Spojená základná škola na Beethovenovej ulici v Trnave je schopná a ochotná maloletého prijať aj vzhľadom na jeho osobitné podmienky vzdelávania a tiež dopytovať otca prostredníctvom kolízneho opatrovníka, aký má postoj k návrhu, i keď tento postoj je z podaní otca súdu známy, napr. v konaní sp. zn. 7P/87/2021. Otec nesúhlasí, aby maloletý navštevoval menovanú školu, o čom svedčí aj jeho odpoveď na jej SMS správu. Maloletý je síce žiakom ZŠ v Hnúšti, avšak túto nemôže riadne navštevať, lebo od apríla 2022 žije spolu s ňou v Trnave a dochádzanie raz týždenne do školy v Hnúšti je finančne náročné a fyzicky vyčerpávajúce. Matka napokon poukázala na pripojené potvrdenie Spojenej základnej školy, F. 27, M., podľa ktorého maloletý spĺňa podmienky na prijatie. Kvôli nesúhlasu otca so zmenou školy to však nie je možné.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky poukázal na to, že so zmenou školy nesúhlasil z dôvodu, že maloletý má v Hnúšti a v Tisovci celú rodinu a v Trnave je iba s matkou a jej priateľom. Poprel, že by o maloletého nejavil záujem a poukázal na svoje vyjadrenie k matkou zaslanej SMS správe, podľa ktorého čaká ako dopadne súdne konanie o zverenie maloletého.

5. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení označil matkou podané odvolanie za dôvodné. Maloletý je zverený do osobnej starostlivosti matky, s ktorou bývajú v Trnave a preto je vzhľadom na veľkú vzdialenosť obtiažne, aby si plnil povinnú školskú dochádzku v Hnúšti. Je to náročné i z hľadiska zdravotného stavu maloletého, ktorý je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, matka na neho poberá príspevok na opatrovanie a zabezpečuje mu celodennú starostlivosť. Podľa správy ÚPSVaR v Trnave neboli v starostlivosti matky zistené žiadne nedostatky a táto maloletému vytvorila maximálne vhodné podmienky vrátane zabezpečenia školskej dochádzky v mieste bydliska.

6. Na podklade matkou podaného odvolania krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP (t. j. bez viazanosti rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) uznesenie prvoinštančného súdu podľa § 388 CSP v I. výroku zmenil a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel.

7. V prvom rade musí odvolací súd skonštatovať, že vzhľadom na matkou podaný návrh postupoval prvoinštančný súd správne, pokiaľ v zmysle ust. § 325 ods. 1 CSP skúmal osvedčenie toho, či je potrebné bezodkladne upraviť pomery maloletého a jeho rodičov neodkladným opatrením. Označené ustanovenie použiteľné v zmysle § 2 ods. 1 CMP aj v rámci mimosporového procesu totiž určuje, že neodkladné opatrenie možno nariadiť vtedy, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Z právnej úpravy neodkladných opatrení je zrejmé, že súd pri rozhodovaní o ňom nezisťuje všetky skutočnosti, ktoré by musel zisťovať v prípade konečného rozhodnutia vo veci samej. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť promptnej úpravy pomerov, pričom je vždy potrebné posúdiť, či úpravou pomerov nedochádza k zásahu do základných práv jednotlivých účastníkov nad nevyhnutnú mieru a či úprava sleduje legitímny cieľ. Neodkladné opatrenie kvôli potrebe úpravy vzťahov medzi účastníkmi nariaďuje súd aj vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, keď je potrebné dočasne (spravidla do rozhodnutia vo veci samej) upraviť pomery k maloletému dieťaťu. Legitímnym cieľom odôvodňujúcim takúto úpravu pomerov k maloletému dieťaťu je jednoznačne záujem maloletého a niet pochyb, že záujem dieťaťa je prvoradým kritériom pri rozhodovaní o všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú (čo vyplýva z článku 5 prvej vety Základných zásad Zákona o rodine).

9. V prejednávanej príhode išlo o návrh matky založený na tom, že riešenie aktuálnej situácie neznesie odklad a je potrebné ju akútne riešiť formou neodkladného opatrenia. Podstata súdnej veci je pritom upravená v ust. § 35 Zákona o rodine, ktoré v prípade nezhody rodičov o podstatnej veci týkajúcej sa výkonu rodičovských práv a povinností oprávňuje jedného z nich žiadať o rozhodnutie súdu.

10. Vychádzajúc z uvedeného dospel odvolací súd vzhľadom na obsah spisu k záveru, že odvolanie matky je dôvodné. Situácia si podľa odvolacieho súdu vyžaduje, aby boli pomery maloletého upravené

neodkladným opatrením. Zo spisu totiž vyplýva, že maloletý je aktuálne zverený do osobnej starostlivosti matky, ktorá sa s ním v apríli tohto roku presťahovala do Trnavy. Maloletý je však žiakom Základnej školy v Hnúšti a otec nesúhlasí s tým, aby navštevoval niektorú základnú školu v Trnave. Ako uviedla matka vo svojom návrhu a potvrdil to aj kolízny opatrovník, matka je nútená s maloletým dochádzať raz týždenne do ZŠ v Hnúšti a zvyšok týždňa sa maloletý učí doma. Maloletý je pritom osobou s ťažkým zdravotným postihnutím.

11. Odvolací súd zväziac záujem maloletého z hľadísk ako tieto demonštratívne vymenúva čl. 5 Základných zásad Zákona o rodine konštatuje, že nemôže byť maloletému na ujmu to, že sa s matkou presťahovali do iného mesta a otec aktuálne odopiera súhlasiť so zmenou základnej školy, v dôsledku čoho je teraz maloletý odkázaný na časovo i fyzicky náročné dochádzanie (vozenie) z Trnavy do Základnej školy v Hnúšti, hoc je to iba raz za týždeň. Odvolací súd si vie predstaviť rozumnejší spôsob trávenia času maloletým i jeho matkou ako dlhé a zbytočné cestovanie do školy, pokiaľ podľa k odvolaniu pripojeného potvrdenia (č. I. 54 spisu) má možnosť prijatia do Spojenej základnej školy, F. 27, M. i vzhľadom na jeho špecifické potreby a diagnózy. Odvolací súd nesúhlasí s otcom, že by bolo potrebné uprednostniť návštevu školy v Hnúšti. Maloletý býva už totiž takmer polroka v Trnave a otec svoj nesúhlas vysvetlil v podstate len tým, že maloletý tam nemá žiadnu rodinu, resp. tým, že vyčkáva ako dopadne súdne konanie o zverenie maloletého, čo však odvolací súd považuje za nedostatočné dôvody pre nesúhlas so zmenou školy. Aktuálne je treba školu maloletého riešiť v závislosti od súčasného výchovného prostredia maloletého.

12. Vzhľadom na uvedené majú na zreteli prioritne záujem maloletého bude pre neho lepšie, ak bude navštevovať L. základnú školu, F. 27, M.. Odvolací súd preto zmenil uznesenie okresného súdu v I. výroku a podľa ust. § 325 ods. 1 v spojení s ust. § 325 ods. 2 písm. d) CSP nariadil matkou požadované neodkladné opatrenie, ktoré bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Matka dostatočne osvedčila potrebu nariadenia neodkladného opatrenia.

13. Odvolací súd súčasne podľa § 336 ods. 1 CSP (v spojení s § 2 ods. 1 CMP) uložil matke povinnosť podať na súd návrh na začatie konania vo veci samej o nahradenie súhlasu otca s tým, aby maloletý navštevoval L. základnú školu F. 27, M., a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia. Nariadené neodkladné opatrenie bude slúžiť predovšetkým na bezodkladnú úpravu pomerov účastníkov konania do rozhodnutia vo veci samej a odvolací súd zdôrazňuje, že nariadeným neodkladným opatrením ide len o dočasné nahradenie súhlasu otca bez prejedikovania záveru konania vo veci samej.

14. O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože nebol podaný návrh na rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania (§ 57 CMP) a nejde ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie (vo veci samej) končí (§ 58 CMP).

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.